

BESTURINGSFILOSOFIE SAMENWERKING BEEMSTER- PURMEREND

1. VOORAF

In deze notitie wordt de hoofdlijn van de besturingsfilosofie van het samenwerkingsmodel Beemster-Purmerend beschreven. De besturingsfilosofie beschrijft hoe de organisatie van Purmerend zal gaan werken voor Beemster en hoe de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de belangrijkste spelers eruit ziet. Deze notitie is een bijlage bij de 'samenwerkingsovereenkomst ambtelijke samenwerking Beemster-Purmerend'.

2. FUNCTIE VAN DE ORGANISATIE VAN PURMEREND VOOR DE GEMEENTE BEEMSTER

De organisatie van Purmerend is voor de gemeente Beemster dé uitvoeringsorganisatie voor het grootste deel van het gemeentelijke takenpakket. De afspraken over zaken als producten, kwaliteit en wijze van uitvoering liggen vast in de samenwerkingsovereenkomst en de onderliggende dienstverleningsovereenkomst, convenanten BOA en het verrekenmodel.

3. TYPERING VAN DE WERKWIJZE VAN DE ORGANISATIE VAN PURMEREND VOOR DE GEMEENTE BEEMSTER

Beemster kiest er met dit model voor als opdrachtgevende gemeente volledig in positie te blijven als democratisch gelegitimeerd bestuur, met alle rechten en plichten die daarbij horen. Voor de gemeente Beemster is de organisatie van Purmerend dé uitvoeringsorganisatie. De bestuurlijke betekenis hiervan is, dat Beemster de lijnen uitzet van wat er ten behoeve van de Beemster samenleving gebeurt. De betekenis voor de samenleving is, dat de burger van Beemster in zijn verschillende hoedanigheden altijd bediend wordt door de gemeente Beemster, hoewel de praktische uitvoering van veel taken in en vanuit de organisatie van Purmerend plaatsvindt.

Het voorgaande stelt eisen aan de manier waarop Purmerend zich opstelt richting bestuur en burger van Beemster. Het gaat daarbij in het bijzonder om de volgende zaken:

1. Zakelijk én invoelend

Purmerend stelt zich als opdrachtnemer zakelijk op en streeft naar heldere lijnen en opdrachten vanuit opdrachtgever Beemster. Dit koppelt de organisatie van Purmerend aan een goed gevoel voor wat er in bestuur en samenleving van Beemster nodig is. Dit sluit aan bij de in Purmerend geambieerde context gedreven werkwijze. De bestuurlijke ambities van Beemster zijn richtinggevend. De werkwijzen (systemen) van Purmerend zijn binnen dat kader leidend.

2. Fouten als middel om te leren

Niet alles dat zal gebeuren in de relatie tussen Beemster en Purmerend is dicht te regelen. Het is belangrijk dat beide betrokken partijen transparant zijn over zaken die misgaan. Zo kunnen fouten gebruikt worden om te leren en het samenwerkingsmodel te optimaliseren.

3. Een heldere escalatieladder

Afgesproken is dat eerst de regisseur aan zet is om het met de desbetreffende persoon uit Purmerend op te lossen. Vervolgens is het aan de gemeentesecretarissen en als ook die er niet uitkomen aan de burgemeesters. Uiteraard dragen de wethouders bij in het verstrekken van duidelijkheid over beleidsmatige ambities (*het wat*), maar zij moeten niet betrokken en of verstrikt raken in uitvoeringsvraagstukken (*het hoe*).

4. Blijven reflecteren op de werking van het systeem

Belangrijk is om geregeld met elkaar in gesprek te zijn over de werking van het systeem. Dit is noodzakelijk om een onderscheid te kunnen blijven maken tussen het functioneren van mensen en de werkbaarheid van gemaakte afspraken. Het eerste jaar zal dit overleg tussen Purmerend en Beemster zeer geregeld moeten plaatsvinden, maar ook de periode erna zal periodiek een overleg hierover vragen.

5. Omgang met meerwerk / extra werk

In de overeenkomst met Purmerend is er 'vrije ruimte' voor onvoorzien werk. Zowel Beemster als Purmerend vinden het van belang op een transparante manier met die vrije ruimte om te gaan, zodat men niet voor verrassingen komt te staan.

4. BESTURINGSCYCLUS

In de besturingscyclus is een aantal niveaus te onderscheiden:

- Gemeenteraad Beemster: bestuurlijk strategisch
- College van B&W Beemster: strategisch – tactisch
- Burgemeester Beemster: strategisch - tactisch
- Gemeentesecretaris Beemster: tactisch - operationeel
- Gemeentesecretaris Purmerend: operationeel

5. SPELERS IN DE BESTURING

Met betrekking tot de besturing onderscheiden we de volgende spelers:

- Gemeentebestuur
- Gemeentesecretaris Beemster
- Gemeentesecretaris Purmerend

Gemeentebestuur

Als democratisch gelegitimeerd bestuur is het college van B&W van Beemster primair gericht op het formuleren en doen realiseren van hun eigen politieke ambities en bestuurlijke opgaven. Dit doet het college binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders, waarbij de gemeenteraad tevens een controlerende rol heeft.

Hierover legt het college verantwoording af aan zijn eigen raad en zijn eigen bevolking en kiezers conform geldende (wettelijke) procedures en gewoonten.

Daarmee brengt het samenwerkingsmodel geen veranderingen in de relatie tussen het college en de gemeenteraad met zich mee. Ook het budgetrecht van de gemeenteraad blijft onverkort van kracht. In de praktische uitwerking zal er wel het nodige veranderen voor de gemeenteraad: de raad zal meer dan nu sturen op voorwaarden en resultaten. De verwachting is ook dat de organisatie van Purmerend betere stuurinformatie te kunnen

leveren dan waar de gemeenteraad van Beemster in de huidige situatie over kan beschikken. Daarbij heeft de gemeenteraad zelf aangegeven meer dan nu aan de hand van alternatieven de discussie te willen voeren.

Het collegeprogramma is de grondslag waarop het college in meerjarig perspectief bepaalt wat er op de verschillende beleidsgebieden gaat gebeuren (in termen van taken, prestaties, te leveren producten en diensten) en hoeveel middelen hiervoor beschikbaar zijn (investeringen, exploitatie). Het grote verschil met de huidige situatie is dat voor wat betreft de meeste taken geldt dat niet langer de eigen ambtelijke organisatie deze taken gaat uitvoeren c.q. deze producten en diensten gaat leveren. Voor die taken geldt dat dat vanaf 2014 in opdracht van de gemeente Beemster gaat gebeuren door de organisatie van Purmerend.

Gemeentesecretaris Beemster

De gemeentesecretaris van Beemster treedt op als ambtelijk opdrachtgever. Deze rol kan per taakveld worden gemandateerd aan beleidsregisseurs.

De roluitoefening en positie van de gemeentesecretaris verandert ingrijpend. Belangrijkste verschillen ten opzichte van de huidige positie is dat de gemeentesecretaris in principe geen direct uitvoerende taken en slechts een beperkte leidinggevende opgave heeft. In het oog springende rollen van de gemeentesecretaris in het licht van de besturingsfilosofie zullen zijn:

- Het namens het college van B&W (doen) opstellen van programma-afspraken en bestuursopdrachten.
- Het sturen op de uitvoering door een professionele programmering en contractering.

Gemeentesecretaris Purmerend

De gemeentesecretaris van Purmerend treedt op als opdrachtnemer. Deze beschikt over een mandaat om zodanig leiding te kunnen geven aan de organisatie van Purmerend dat de taken, die deze in opdracht van de gemeente Beemster moet uitvoeren, ook daadwerkelijk conform afspraken, specificaties en budgetten kunnen worden uitgevoerd. Onderdeel daarvan kan zijn dat opdrachten per taakgebied worden gemandateerd aan medewerkers. Purmerend kan werkzaamheden die het voor Beemster uitvoert uitbesteden aan een andere partij, maar zal daarover altijd Beemster informeren.

6. WIJZE VAN BESTURING

De besturing vindt plaats op basis van de door de gemeenteraad van Beemster vastgestelde begroting. De manier waarop de dynamiek van de begroting hanteerbaar wordt gemaakt staat beschreven in de notitie over de planning en controlcyclus (zie bijlage). De manier waarop een en ander financieel afgewikkeld wordt staat beschreven in de notitie over de verrekenregels (zie bijlage). Verantwoordelijkheden en bevoegdheden van Purmerend zijn in mandaatregeling binnen dat kader uitgewerkt (zie bijlage).

Sturing vindt vervolgens plaats langs twee wegen: via programmeringsafspraken en via bestuursopdrachten.

Programmeringsafspraken

De dagelijkse uitvoering van het beleid van Beemster door Purmerend gebeurt op basis van programmeringsafspraken en dienstverleningsovereenkomsten uit die begroting. De

essentie van programmering en dienstverleningsovereenkomsten is dat het *wat* en wat het mag *kosten* (de ambitie, de bestuurlijke opgave, de beleidsdoelstelling) wordt vertaald naar het *hoe*. Hiertoe zal het management van Purmerend voor Beemster nadere voorstellen opstellen, resulterend in programmeringsafspraken.

Dit type afspraak heeft primair betrekking op werkzaamheden die worden verricht in het kader van het ondersteunen van Beemster bij de beleidsvorming, planvorming en begroting. In een overeenkomst worden afspraken vastgelegd over de capaciteit die Purmerend beschikbaar heeft om de door Beemster geformuleerde opdrachten uit te voeren. Tevens worden afspraken gemaakt over de wijze waarop het gemeentebestuur van Beemster gebruik kan maken van de beschikbare capaciteit. De overeenkomst is het instrument dat Beemster expliciet in de rol van opdrachtgever (en regievoerder) en de ambtelijke organisatie van Purmerend expliciet in de rol van opdrachtnemer plaatst.

Bestuursopdrachten

Dit type afspraak heeft primair betrekking op werkzaamheden die worden verricht in het kader van het ondersteunen van Beemster bij de beleidsvorming, planvorming en begroting die niet direct passen in de standaard programmering. In de dienstverleningsovereenkomst worden afspraken vastgelegd over de capaciteit die Purmerend beschikbaar heeft om de door Beemster nader te formuleren opdrachten uit te voeren. Tevens worden afspraken gemaakt over de wijze waarop Beemster gebruik kan maken van de beschikbare capaciteit.